

ผลของภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย
ที่มีต่อความเข้าใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นายอนันต์ ชูยิ่งสกุลทิพย์

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-143-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF PICTURE SETS PRESENTING MODEL BEHAVIOR WITH
NARRATION UPON COMPREHENSION IN LEARNING CHARACTER
DEVELOPMENT AREA OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS**

Mr. Anan Chuyingsakultip

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education**

Graduate School

Chulalongkorn University

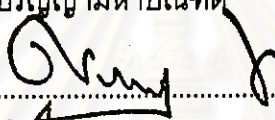
Academic Year 1996

ISBN 974-635-143-5

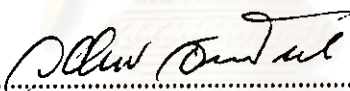
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายที่มีต่อความ
เข้าใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4

โดย นายอนันต์ ชูยิ่งสกุลทิพย์
ภาควิชา โสวัตศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขโลฬาร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อนันต์ ชูยิ่งสกุลทิพย์ : ผลของภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายที่มีต่อความ
เข้าใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (EFFECTS OF
PICTURE SETS PRESENTING MODEL BEHAVIOR WITH NARRATION UPON COMPREHENSION
IN LEARNING CHARACTER DEVELOPMENT AREA OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.สุนันท์ ปัทมาคม อ. ที่ปรึกษาร่วม : ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ , 122 หน้า.

ISBN 974-635-143-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย
ที่มีต่อความเข้าใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม
กลุ่มละ 20 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชาย 10 คน นักเรียนหญิง 10 คน จัดกลุ่มในการทดลองดังนี้ กลุ่ม
ควบคุม เรียนโดยใช้ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ กลุ่มทดลอง 1 เรียนโดย
ใช้ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ กลุ่มทดลอง 2
เรียนโดยใช้ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบทดสอบวัดความเข้าใจการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งผู้วิจัย
ได้สร้างขึ้นมีความตรงตามเนื้อหาและได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ .78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

ความเข้าใจการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มที่เรียนโดยใช้รูปแบบการ
เรียน 3 แบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้
ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายที่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง มีความ
เข้าใจการเรียน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สูงกว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบไม่ม
ีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและนักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีภาพแสดงพฤติกรรม
ตัวแบบ และไม่มีพื้นฐานเพียงพอ ที่จะสรุปว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบไม่มีการ
แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ มีความเข้าใจการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สูงกว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้
ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

#C742740 : MAJOR AUDIO - VISUAL EDUCATION COMMUNICATIONS
KEY WORD: PICTURE SETS PRESENTING / MODEL BEHAVIOR / UPON COMPREHENSION / PRATHOM

SUKSA FOUR STUDENTS.

ANAN CHUYINGSAKULTIP : EFFECTS OF PICTURE SETS PRESENTING MODEL BEHAVIOR WITH NARRATION UPON COMPREHENSION IN LEARNING CHARACTER DEVELOPMENT AREA OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SUNAN PATAMACHOME. THESIS CO-ADVISOR : PROF.SOMWUNG PITIYANUWAT, Ph.D. 122 pp. ISBN 974-635-143-5

The purpose of this research is to study the effects of the series of pictures presenting the behaviors of the role models with the description in the learning comprehension of Character Development Area of Prathom Suksa 4 student. The subjects were the sixty Prathom Suksa 4 students of Jirasastravidhya School sorted into three groups of twenty students composed of ten male students and ten female students. The experimental groups are the first group, the controlled group taught by the pictures with description, the second group taught by the series of pictures presenting the behavior of the role models with the description and the third group taught by the series of the pictures presenting the behavior of the role models with the description, the behavioral expression of the role and the reinforcement. The content used in the experiment is the same and instruments used for gathering data were The Learning Comprehension Tests which the tests reliability of .78 was constructed by the researchers. The one - way Analysis of variance and the differences by means of Sheffe.

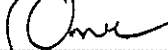
The results were as follow :

The results of the learning comprehension of Character Development Area of the students of the three groups when taught by three models of learning were significantly different at : .05 level. It showed that after the pair comparisons the students taught by the series of the pictures presenting the behavior of the role models with the description the behavioral expression of the role models and the reinforcement had higher comprehension in learning Character Development Area than those taught by the series of the pictures presenting the behavior of the role models without the behavioral expression and Those taught by the series of the pictures with the description There were not enough evidences to conclude that the students taught by the series of pictures presenting the behavior of the role models without the behavioral expression had higher comprehension learning in Character Development Area than the students taught by the series of the pictures with description.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา.....

สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม อาจารย์ที่ปรึกษา และ ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำชี้แนะ ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในทุกๆ ด้าน จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็น รูปเล่มสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศชลไพโร รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการ ทดลองและเก็บข้อมูลอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ วิวัฒน์ชัย สุขทรัพย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการสื่อการศึกษา ศูนย์ เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยทำ วิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือเป็นอย่างดีจาก คุณกุลศิริ วิหคโต คุณศิริชัย ชาญศิลป์กุล และพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมา และเนื่องจากทุนวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและ ส่งเสริมการศึกษามาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ มีความมานะพยายามในการค้นคว้าหา ความรู้จนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อนันต์ ชูยิ่งสกุลทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	9
สมมติฐานการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่จะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
กระบวนการความใส่ใจ	16
กระบวนการจดจำ	16
กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ	17
กระบวนการจงใจ	17
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
สรุปหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	36
วิธีดำเนินการทดลอง	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผลการวิจัย	74
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	78
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	78
รายการอ้างอิง	79
ภาคผนวก	83
ก. โปรแกรมการเรียนที่มีภาพชุดประกอบคำบรรยาย ไม่มีภาพตัวแบบแสดงพฤติกรรมตัวแบบ	84
ข. โปรแกรมการเรียนที่มีภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบ ประกอบคำบรรยาย ไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ	94
ค. โปรแกรมการเรียนที่มีภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบ ประกอบคำบรรยาย มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง	104
ประวัติผู้วิจัย	122

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการสอนให้ใช้คำถามโดยการสังเกตตัวแบบ	6
2 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ารับการทดลอง จากโปรแกรมการเรียน 3 รูปแบบ	35
3 แสดงเนื้อหา พฤติกรรมในการวัด และน้ำหนักเครื่องมือ	57
4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำแบบทดสอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในระยะก่อนเรียน	64
5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของกลุ่มตัวอย่างในระยะก่อนเรียน	66
6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำแบบทดสอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในระยะหลังเรียน	67
7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของกลุ่มตัวอย่างในระยะหลังเรียน	69
8 ผลการทดสอบความแตกต่าง ของคะแนนความเข้าใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	70

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1	ขั้นของการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ 5
2	ส่วนประกอบของการเรียนรู้ขั้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้ 5
3	องค์ประกอบตามทฤษฎีของบันดูรา 13
4	กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต 15
5	แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน แบบที่ 1 ภาพชุดประกอบ คำบรรยายไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ 40
6	แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน แบบที่ 2 ภาพชุดแสดงพฤติกรรม ตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ 41
7	แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน แบบที่ 3 ภาพชุดแสดงพฤติกรรม ตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ และเสริมแรง 42
8	แผนผังการสร้างภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีภาพแสดง พฤติกรรมตัวแบบ 45
9	แผนผังการสร้างภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย ไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ 47
10	แผนผังการสร้างภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง 50
11	แสดงการบันทึกเสียงลงเครื่องคอมพิวเตอร์ 55
12	แสดงหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่สร้างบทเรียนด้วยโปรแกรม Authorware 55
13	การนำเครื่องมือไปทดลองนำร่องกับกลุ่มตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง 56
14	แสดงการนำแบบทดสอบวัดความเข้าใจนำไปทดลองนำร่อง กับกลุ่มตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง 57
15	การเตรียมห้องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดลอง 58
16	การฝึกใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนดำเนินการทดลอง 59

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
17	การทำแบบทดสอบก่อนเรียน 60
18	การทดลองกลุ่มควบคุม 60
19	การทดลองกลุ่มทดลอง 1 61
20	การทดลองกลุ่มทดลอง 2 61
21	การทำแบบทดสอบในระบะหลังเรียน 62
22	แผนภูมิค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำแบบทดสอบ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในระบะก่อนเรียน 65
23	แผนภูมิค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำแบบทดสอบ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในระบะหลังเรียน 68

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย